

JORDI MIRAVET. *President de l'associació Memorial 1714*

Guardians del passat

L'associació Memorial 1714 és una de les entitats que mantenen viva la memòria del país, especialment la dels caiguts en la defensa de Catalunya a mans de les tropes de Felip V

En defensa de la justícia

ANDREU MAS

Jordi Miravet i l'associació Memorial 1714 són, en molts sentits, els guardians de la flama del peveter del Fossar de les Moreres de Barcelona. Lluiten per mantenir viva la memòria d'un país i per recuperar els fragments d'una història que, diuen, ens ha estat falsejada.

—«Els pobles sempre han de recordar la seva història. La gran virtut catalana és la resiliència: la capacitat de tornar malgrat tot a una situació pròpia. Els pobles vius mai obliden.»

—Els catalans potser no sabem prou la pròpia història.

—«Perquè no som prou conscients que hi ha un altre que juga, que és l'Estat espanyol, i que ho fa amb les cartes marcades. Vol mantenir-nos desinformat i ens intoxica i es creu les seves pròpies mentides.»

—Comparteix, doncs, que una part de la nostra història, i per extensió de la d'Espanya, està falsejada?

—«Sempre ens han dit que Castella ha fet Espanya, quan és Catalunya qui ha fet Espanya. Cas-

Jordi Miravet i Sanç, economista, va néixer a Barcelona el 25 de setembre de 1946. De ben jove va viure a casa el que significava la lluita antifranquista; bona part de la seva família va participar en la defensa de la legalitat republicana estroncada per l'alçament nacional. Explica que amb el pas dels anys va anar adquirint consciència que allò que Espanya ha fet amb Catalunya «és d'una injustícia tremenda». Als anys seixanta s'incorpora al Front Nacional de Catalunya. Ja a la universitat s'integra al Sindicat Democràtic d'Estudiants. L'activisme el porta a participar en la creació de la delegació espanyola d'Amnistia Internacional, que té la base a Barcelona. Destaca, però, el paper fonamental que ha tingut a la seva vida l'escoltisme català com a font de formació personal.

tella se n'apodera, la transforma i la fa inviable. La primera Commonwealth la fan els catalans, entre els segles XIII i XVI. D'exemples d'aquesta falsedat n'hi ha molts. Des de petit m'havia cridat l'atenció que tot l'entorn físic del Cid Campeador fos territori català, excepte un municipi, que és Cabra, que ells situen a Còrdova, malgrat que hi ha Cabra del Camp a Tarragona. A Ripoll hi ha el text primigeni, en llatí, del cantar del Cid. Això també passa amb Cervantes. No sé explicar què ha passat, però hi ha molts interrogants oberts.»

—El gran fracàs de Catalunya és no haver sabut fer Espanya?

—«Qui fracassa és Castella. Catalunya ha anat fent el seu camí. Som un país creador, amb vocació internacional, que ha anat fent malgrat Castella i França. La partida continua oberta. Hem estat un país molt important, però no s'ha explicat què hem fet. Tot el que fem com a imperi al Mediterrani, i vull creure que també a Amèrica, tot això no s'ha fet pràcticament públic. Ra-

mon Llull és el precursor del Renaixement i no es diu. Com també s'ha menystingut la importància de Jaume I, que és el primer rei que es relaciona amb l'Extrem Orient, amb el Gran Khan. Hi ha pistes arreu. Al monestir de Ripoll, del segle XIII, hi ha uns capitells amb esfinxs xineses. Per què? Possiblement Jaume I va ser el primer rei que va rebre xinesos.»

—Es pot entendre el silenci dels historiadors espanyols,

Miravet, amb el bust del general Moragues, a la seu de Memorial 1714, que és al Fossar de les Moreres.
/ J. LOSADA

però el dels catalans! Els que defensen les tesis que vostè apunta són titllats d'excèntrics.

—«Hem passat dues dictadures i quatre guerres civils —segons Batista i Roca—. El període democràtic més llarg que hem tingut mai és l'actual, i és ara que comencen a sortir aquestes coses. També ha estat fonamental la Inquisició, que entra al país amb unes finalitats absolutament terrenals.»

—No som conformistes?

—«El nostre és un poble que l'han bastonejat per totes bandes. Som un poble sotmès, dominat, això és el fonamental. Els catalans prenem decisions cada cop més encertades i els castellans més absurdes. Aquest és un procés irreversible.»

—El procés cap a la llibertat de Catalunya és irreversible?

—«Ho és. He estat a moltes marxes a Europa en defensa dels nostres drets i a les consultes per

la independència; l'ambient democràtic que es respirava era extraordinari.»

—Les enquestes diuen que no hi ha una majoria partidària de la independència.

—«Estem condicionats per un xantatge emocional i polític, perquè sempre ens han presentat un mapa que és el de la península Ibèrica. Ara bé, la nostra realitat física, lluny de la Meseta, és la que conformem amb les Illes, València i part de França. Per ai-

xò els valencians tenen clar que s'ha de resoldre la connexió amb Catalunya i Europa.»

—Els valencians no ens volen per gaire res més...

—«La unitat política amb el País Valencià és el final del trajecte. A València es troben l'Abril Martorell i l'Alfonso Guerra per provocar l'enfrontament Catalunya-València. Fan guerra bruta. El missatge que ens ha arribat és el que ells han generat. No el real.»

JM

—Espanya mai ens deixarà anar.

—«Depèn de la força que tingui, i em refereixo a la força argumental. La nostra força és la del convenciment: quan un poble està decidit, no hi ha res que l'aturi.»

—Potser som massa importants per als espanyols...

—«Nosaltres no som conscients que som un territori que té un paper geoestratègic fonamental, perquè enllaça el nord d'Àfrica i Europa. Això totes les potències ho saben i històricament és demostrable. A les guerres púniques, els cartaginesos puguen per aquí; tot passa sempre per aquí. Ho hem d'entendre.»

—No ens trobaríem els tancs a la Diagonal si el Parlament proclamés la independència?

—«Una declaració unilateral d'independència només es podrà fer quan els polítics tinguin clar que la situació és madura per poder-se aguantar. Això serà possible si alguna de les forces centrals, CiU o PSC, es presenten a les eleccions afirmant que a la pròxima legislatura ho faran. No es poden anar fent tripijocs.»

—El país no està madur o no ho estan aquests partits?

—«En un moment donat, en un país pot passar qualsevol cosa que descabdel·li la situació. A Catalunya les coses es mouen.»

—El problema de l'independentisme català és l'atomització i certes vocacions de protagonisme?

—«La unió és un ideal bonic, però a vegades, com a la vaga de tramvies del 51, no calen manifestos, ni trobades, només cal que algú faci una proposta assenyada i la unió es produeix espontàniament.»

—Aquesta idea pot ser Solidaritat Catalana per la Independència?

—«L'èxit es veu pels resultats. Si això és el que vol el país.»

—Catalunya seria un país econòmicament viable?

—«Sí, sens dubte. Les empreses s'adapten a les realitats polítiques perquè són molt dinàmiques. Si es crea un marc econò-

«Espanya ens desinforma i ens intoxica i es creu les seves pròpies mentides»

«Catalunya ha fet Espanya, però Castella se n'apodera, la transforma i la fa inviable»

«Som un poble sotmès, però el procés cap a la llibertat de Catalunya és irreversible»

«Falta molt de coneixement sobre la història dels militars catalans»

mic diferent, s'hi adapten. La prova és que el 1714 teníem una economia adaptada a l'exterior, però quan quedem incorporats a Espanya fem un gir i passem a tenir com a principal mercat l'espanyol. A més, si donem per acabada la dependència econòmica amb Espanya tindrem un avantatge afegit: els problemes de relació amb el govern central pel que fa al dèficit fiscal, a la situació econòmica de la Seguretat Social, a la manca d'infraestructures, desapareixeran.»

—Enguany reediten un document de transcendència històrica: *El cas de Catalunya. Apel·lació a les Nacions Unides*.

—«És molt important. El 1945 un grup de catalans fan una apel·lació a l'assemblea constituent de l'ONU i el document s'accepta i es registra. Nosaltres en vam promoure la reedició el 1984 i ara que s'ha esgotat el tornem a editar per la Diada. Allà s'explica, entre altres coses, que el 1937 Itàlia demana a la Societat de Nacions poder intervenir a Espanya per evitar que s'hi instal·li una república catalana independent. Això deixa molt clar que els catalans som subjecte d'interès internacional. Sempre se'ns ha dit que Itàlia va venir a Espanya per lluitar a favor del feixisme, però també ho va fer per evitar la independència de Catalunya, i per això ens van bombardejar com ho van fer i amb el consentiment previ de la Societat de Nacions. Ara que ens hem fet més adults políticament, ho hem de saber.»

—En aquell document es diu que el problema català és europeu, però Europa no ens escolta, ni abans ni ara...

—«El 1945 ells reclamen que Catalunya no és un problema intern d'Espanya, perquè acceptar que és un problema intern de l'Estat representa posar el jutge i el botxí al mateix lloc. Per això reclamen que és un problema europeu. I diuen que estan compromesos amb la democràcia a Espanya i recorden que 150.000

catalans han mort a la Guerra Civil per defensar les llibertats. El cas de Catalunya, però, és una altra cosa. També fan èmfasi que Catalunya, València, les Illes i Aragó perden la seva llibertat per una decisió internacional. El 1723, les monarquies europees fan un intent per posar-se d'acord amb Àustria i crear una monarquia per instal·lar-la als nostres territoris, donar-nos la independència i assignar-nos territoris d'Amèrica. El pacte no va endavant i el 1740 aquesta idea s'abandona definitivament.»

—Sense la participació internacional no ens reconeixrien com a estat de ple dret.

—«Nosaltres som una nació, però ho tenim magre si ningú ens ho reconeix. Hem d'aprendre el joc internacional. Tenim un as a la màniga. El nostre territori té una posició geoestratègica molt important i aquesta és la carta que tenim per jugar, malgrat que també ha estat un inconvenient perquè als estats nació com Espanya, França i Itàlia no els ha agradat gaire.»

—França no deu frisar per una Catalunya independent. Fa 350 anys se'n van quedar el nord pel Tractat dels Pirineus.

—«Quan vam perdre la Catalunya del nord, vam perdre Perpinyà, que aleshores era la segona ciutat en importància de Catalunya. Tenia dos grans centres de cultura: Sant Miquel de Cuixà i Sant Martí del Canigó. Hi havia mines de ferro que haurien estat importants en el procés d'industrialització de Catalunya. Som una realitat molt potent i això ens fa ser molt incòmodes.»

—Parlem molt de llibertat però poc de continguts. Com seria aquest país?

—«Llibertat no és un terme vague. En la nostra tradició, la correspondència, per exemple, estava protegida. El Consell de Cent es regia per unes eleccions. No som un país d'imposicions. Per exemple, ara les consultes sobre la independència s'orga-

nitzen sense agressivitat, sense violència. Els catalans ens reconeixem en una certa manera d'actuar. Com en la del FC Barcelona, que ha foragitat la violència del camp, ha posat a la samarreta el nom d'Unicef, ha aconseguit èxits esportius, però ha emfasitzat que el que és important és treballar, jugar bé. Aquesta és la nostra manera d'entendre la llibertat; l'omplim de vida. Ara bé, ens falta tenir iniciatives per decidir un marc d'actuació econòmic, per exemple. I si hi ha una necessitat política que l'assumeixin els nostres polítics, que ens diguin quines respostes donen a les necessitats del nostre país, segons la ideologia de cadascú. Tothom que surt a l'arena política ha de donar respostes a la realitat catalana, mallorquina, valenciana.»

—Més enllà del desig, Catalunya serà algun dia independent?

—«Sempre he tingut aquest desig. Vaig dubtar-ho durant la Transició, quan vaig veure com es comportava el PSOE respecte de Catalunya, amb la demagògia que feia servir en contra nostre. Allà vaig veure que era impossible, no la independència, sinó la confederació, que per a mi era el punt mínim per acceptar la relació amb Espanya. Jo sempre he partit de la base que Catalunya, les Illes i el País Valencià havien de formar una federació que després s'entengués amb la resta de l'Estat. Per als espanyols, la democràcia arrenca amb les Corts de Cadis, quan per a mi són la negació del nostre país. Ara, però, més que de desig, m'agrada parlar de realitat. I les realitats no cal forçar-les, cal estar-hi a sobre, posar-hi llenya, però no fer grans fumerades ni flamarades. Hem de començar amb acords econòmics: els empresaris dels Països Catalans es podrien posar d'acord per relacionar-se amb Europa, i això no violentaria ningú. Ja n'hi ha prou de casos com el de l'avortada compra de Fecsa per part de Gas Natural o els boicots als pro-

ductes catalans, que fa segles que patim. No necessitem Espanya; fa temps que els nostres productes es venen arreu.»

—No hi ha una injustícia històrica envers personatges clau del 1714 com el general Moragues en contraposició al paper que s'atorga a Rafael Casanova?

—«El primer que hem d'entendre és què va passar el 1713 en els acords d'Utrecht. Mitjançant aquell pacte, l'arxiduc i els seus aliats marxen. Hi ha unes persones a Catalunya que accepten aquesta situació i altres que no. Ni uns ni altres eren uns arrauxats. Els que accepten aquest canvi i no volen intervenir més marxen a Mataró. Per sota hi ha un desbordament democràtic que es dona a Barcelona, al Consell de Cent, que s'erigeix com la gran autoritat de la nova situació que es crea. No accepten l'ordre establert i generen una nova legitimitat. El conseller en cap, que és l'alcalde, és qui encapçala aquesta nova legitimitat. Organitzen un exèrcit amb tots els ets i uts, com podia ser qualsevol exèrcit europeu del moment, jerarquitzat i estructurat, i se'n van a les places on encara hi havia els austriacistes i els demanen que els entreguin les places a ells i no a les tropes de Felip V. És el cas de Torreciutat, que estava a càrrec del general Moragues. Ell fa cas de les ordres que li arriben d'Àustria i entrega la plaça als felipistes. Si aquella plaça s'hagués conservat, s'hauria pogut fer un altre joc, i això hi ha qui l'hi recrimina. Ara bé, després s'adona que s'ha equivocat i marxa a Cardona i mor com mor. Els que lluiten fins al 1714 són persones molt sòlides. Tenen molt clar les seves possibilitats de victòria. De fet, si al darrer moment el rei de França no hagués enviat reforços, Castella no se n'hauria sortit amb els efec-

El Memorial fa 25 anys

Aquest 2010 fa vint-i-cinc anys que es va constituir formalment l'associació Memorial 1714, a partir de l'acció decidida d'un grup de persones que reivindicaven el barceloní Fossar de les Moreres. Miravet hi va ser des del principi, per bé que recorda que les persones més actives en aquella època eren Nemesi Solà i Pep Almeda. El 1997, Miravet va arribar a la presidència de l'entitat, que manté encara avui i de la qual formen part una vintena de per-

tius que tenia. El general Moragues és un heroi romàntic, però n'hi ha molts més. I Rafael Casanova no és un qualsevol, és el representant polític que decideix no acceptar el Tractat d'Utrecht. Felip V farà després una repressió brutal contra una vintena de persones: entre ells el general Basset i el general Josep Bellver.»

—Falta coneixement sobre la història militar catalana?

—«Hem recollit molta feina que han fet persones com Xavier Hernández, García Espuche o Albareda, però bo i així falta molt de coneixement sobre la història dels militars del país. Totes les cròniques diuen que l'única gent de la Península que als segles XVI i XVII sabia fer la

Jordi Miravet al Fossar de les Moreres. / JOSEP LOSADA

sones. Elles són les responsables de l'acte d'homenatge que cada vigília de l'11 de setembre es fa a Cardona als màrtirs del 1714. Allà recullen la que anomenen flama de la llibertat que es fa servir per encendre el peveter del Fossar de les Moreres, on cada 10 de setembre a les 10 de la nit homenatgen els defensors de les Llibertats i Constitucions de Catalunya. Enguany, a més, exposen un batalló de figures de les Reials Guàrdies Catalanes de 380 components en posició de combat.

guerra eren els catalans. Ara bé, pel que s'ha amagat, sembla com si aquí mai se n'hagués fet cap. A més, els catalans tenen una gran intervenció en les batalles espanyoles.»

—Ens falta mística.

—«Més aviat coneixement. No hem entès el joc de la intoxicació i la desinformació. Molts dels èxits castellans són en realitat èxits catalans que no s'han volgut presentar com a tals. Constantment ens diuen que no servim per res, que som uns desgraciats, i no és així. Tenim una tradició militar molt important. L'acadèmia militar de Barcelona és durant segles una de les més importants de tot Europa.»